

Олн-келн äмтнä алдр ницлт

„Мана олн келн-äмтсин социалистическ государствн чидлин боли күчнä булг — СССР-н олн äмтсин ах-дүүгзинär инь-гллгнц/улм цецгдлж менд болт-ха!“ — гидж КПСС-н ЦК дуудвр кенä. Эн дуудврнн туудж гүн үндстä.

Хаана харалта йосн, хамг олн келн-äмтиг хоорнднй нүүглдүлäd, чидлинй буурулад, күч-көлсч олиг даджрдг бääсмн. Олн келн-äмтс хоорндан таарта, амрг-иньг болдж негдхлä даджрлтин хар йосн буурх зöвтä бääсмн. Тер учрар олн келн-äмтнä ницäн революцин төрмүд хагьллгннд агьу күчтä чинр зүүджäсмн.

Одгä цагт дääнä уулдврär даджрлгннн йосан бас чигн цааранднй бärхär бääх капиталистическ орн-нутгуд олн келн-äмтсин хоорнд зöрц ховцацад, тедниг нег-негилänь цүүглдүлх аргь хääгьäd--даньгн эвдрлт мөх күцл тавнä.

Нарт делкän күч-көлсчирт нарн болгч социализм тосхсн орн-нутг — Советск Союзар омг авч, делкän күч-көлсч олн келн-äмтс капитализмин öмнäs, дän угагьар төвкнүн бääхин төлä гүджрмг ноолда келж йовцхана. Эн күцл ноолдана ашд делкän олн келн-äмтнä таарта бääлгнн, иньг-амрг боллгнн улм-улм күчн-чидл авна.

„Цуг орн-нутгнн пролетармуд, негдцхäтн!“ — гисн тууджин цецн дурдлгнн тер ноолданднй мөнъкинд амлгдна.

Октябрьск социалистическ революцин ончта байр — 40-ч бөнд ирсн баатр туудж, олн келн-äмтнä алдр ницäнä бахта дигнй мөн.

1917 джил, Коммунистическ партин гардврт орсин көдлмшч боли крестьян улс толгьачта Äрäsän олн келн-äмтс йосан гартан авла. Тер днилврän харсад, советск олн келн-äмтс хоорндан бат ницäтä, хагьцш уга нег ухата төлädän сүл, Алдр Тöрскинн дääндän, галзу чон болгсн, газаднн империализм тукрсн фашистириг бас дниллä.

Алдр Советск Союз, Коммунистическ партин залмджар, Ленинä герäсиг батта кевär күцäдж, келн-äмтнä ленинск политик делгрүлдж, күмн äмтнн алтн тууджд нарн болгсн коммунизмнн хаалгьар эн днилврмүд бärдж, уралан йовдж йовна. Коммунистическ партин XX-ч хургнн тууджлгч шинд-

вриг лавта кевär күцäдж, түү-нäs иштägьär, онц күн эрк-шилгьнäs көлтä гарсн эндү йовдлмуд тасрхан угагьар чик-лгдлжäh учрар, олн келн-äмтнä ни-ницнцгьу бääлгнн улм-улмар хад болдж батрна.

Мана Хальмг тангьгчд кезän-кезänäs агн алдр орс улсдулан залата хальмгуд лавта кевär дөнъ-нөкд болдж, äлк нег дän-даджгнн хаалгьд äмн äдл энъ-крär, ээм-ээмän түшлж зер-гдлж зогсад, эврä öшätнлärн дääллдäд — махедж ирсн дääсиг энъкр Тöрскнäsн көблгннд ор-лцлж йовсмн. Францин махст император Наполеон 1812 джил орсин алдр орн-нутг дääлдж авхар ирсн саамд, орс улс да-хдж, хальмгуд темän-мөрän көлгсн, тер дääллдänd зöргärн туурч, Францин хотл бал-гьсн — Парижиг буладж авл-гннд орлцсмн.

Гражданск дääнä цагт халь-мгнн баатр үрд Городовиков, Кануков, Хомутников-эдн ним хальмгуд, зöрмг полководцир Ворошилов, Буденный, Киров ахтала хамдан дотрин контр-революцла боли газаднн орна империалистнрин интервенцлä цогц-ämän äрвлл уга ноолддж йовснй ил.

Орн-нутгнн харсгч Тöрскнä сүл Алдр дääнд олн келн-äмтн цугьар алдр орс улсла хамдан бат ницäтä, иньг-амрг кевär босдж, гитлеровск фашистириг хамх цоклж, күмн-äмтиг үкл-үүмänäs гетлгв. Нарт делкä дän-даджг уга, төвкнүн бääх төриг батта сäänär делгрүлв. Тер йовдлд, алдршсн героймуд мана хальмгнн үрдүд дунд олн гарв. Деликов Эрднн, Хөчиев Бемдль, Городовиков Баснй, Хахлынова Тамара, Хаглыше-ва Аксана, Адучиев Бадм ахтан нерд мөнъкинд туурмдж болв.

Одгä цагт олн дунд, онцлдж дорас бсдж йовх багьчуд дотр олн келн-äмтнä күчтä ницäнä бзäтä сääхн тууджиг тасрхан угагьар цääлгьддж öгхмн. Келн-äмтс хоорндан сән-сääхн, иньг-амрг бääлгннн политическ утх-үндсиг сäänär цääлгьхмн. Эн эрк чинртä тэрт комсомол ик көдлмш делгрүлх зöвтä.

Района партийн, комсомольск, советск, профсоюзн орга-низаце бдгä, эндр бдрин эрки чинртä кергүдиннй гол нүүрт олн келн улсин күчтä ницä улм батрулх төриг, цääлгьврнн көдлмшнн чаньгьах зöвтä бол-джана.